

5 teser om sosialtjenestens praksis og regelgrunnlag

1. Sosialhjelpsmottagere er den mest diskriminerte (større) gruppe i samfunnet, både økonomisk (nominal inntekt går ned) og juridisk ("svake" rettigheter, forvaltningens skjønn er avgjørende og kan bare påklages når det er åpenbart urimelig).
2. Meg bekjent har sosialhjelpsmottagere nesten ingen støtte i samfunnet. Dette er skandaløst i et samfunn som oppfatter seg selv som solidarisk.
3. Sosialbyråkratiet praktiserer rettighetene (veiledning, innsyn, forhåndsvarsel osv.) svært lite. Klienter som påberoper seg disse rettighetene oppfattes i beste fall som vanskelig og kan ikke forbedre praksisen.
4. Mottagerne synes å finne seg mindre og mindre i sin diskriminering. Tjenesteyterne på sin side synes ikke å se at diskriminering skulle ha noe å gjøre med økt vold.
5. Denne forskjellige oppfattelse av virkeligheten polariserer, og fører i enkelte tilfeller til økt vold.

Tesene er et resultat er støtte til ca. 50 klager i sosial-, helse- og trygdevesnet. Her omhandles sosialvesenet som er dårligst både når det gjelder rettighetene og praksis. Medholdsprosent var ca. 30 %, det samme som i trygderetten og for folk som klager på avslag av uføretrygd. Sakene gjaldt i hovedsak bortfall og at søtten ble mindre. Fratar kommunen ytelser og etterpå gir man medhold til de få som klager, for så å spare utgifter til det store flertall som ikke orker å klage?

Rettighetene, som veiledning, innsyn, forhåndsvarsel bistand til å klage praktiseres lite og oppfattes som tungvinte regler som umulig kan håndheves innen de resurser tjenesten har (se også undersøkelsen i Lov og rett nr.2, 1987, side 67). Klientene opplevde det som utrolig positivt når noen skriver for dem en klage, hvor deres egen mening kommer til uttrykk. Er tjenesten i stand til i det hele tatt å registrere, lytte til det klienten har å si? (egentlig måtte jo tjenesten bistå til klagen for en resurssvak klient). Jeg sluttet med klageskriving da jeg oppfattet fra medstudenter fra fylkesmannen kontor, at saksbehandlere ikke tørr gi medhold fordi praksisen etterpå blir enda dårlige. Når rettighetene er svake, ingen overprøving av vanlig skjønnog nominal støtte går ned så kan det oppleves som vilkår uten klageadgang.